

(ลงชื่อ) ปิยชาติ รุจิพรวศิน ผู้เสนอ (นายปิยชาติ รุจิพรวศิน) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	(ลงชื่อ) ศุทธสิทธิ์ พจน์รัฐศักดิ์ ผู้เสนอ (นายศุทธสิทธิ์ พจน์รัฐศักดิ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) ชุตติพงศ์ พิภพภิญโญ ผู้เสนอ (นายชุตติพงศ์ พิภพภิญโญ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	(ลงชื่อ) ธีรรัชชัย พันธุมาศ ผู้เสนอ (นายธีรรัชชัย พันธุมาศ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) วรายุทธ ทองสุข ผู้เสนอ (นายวรายุทธ ทองสุข) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	(ลงชื่อ) ปัญญารัตน์ นันทภูษิตานนท์ ผู้เสนอ (นางปัญญารัตน์ นันทภูษิตานนท์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) ทิพา ปวีณาเสถียร ผู้เสนอ (นางทิพา ปวีณาเสถียร) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	(ลงชื่อ) ธีญ์วัจน์ กมลวงศ์วัฒน์ ผู้เสนอ (นายธีญ์วัจน์ กมลวงศ์วัฒน์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) กมนทรรศน์ กิตติสุนทรสกุล ผู้เสนอ (นางสาวกมนทรรศน์ กิตติสุนทรสกุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	(ลงชื่อ) สิริลภัส กองตระการ ผู้เสนอ (นางสาวสิริลภัส กองตระการ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) สุรวาท ทองบุ ผู้เสนอ (รองศาสตราจารย์สุรวาท ทองบุ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	(ลงชื่อ) จรัส คุ่มไข่น้ำ ผู้เสนอ (นายจรัส คุ่มไข่น้ำ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) วีรวุธ รักเที่ยง ผู้เสนอ (นายวีรวุธ รักเที่ยง) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	(ลงชื่อ) สาธิต ทวีผล ผู้เสนอ (นายสาธิต ทวีผล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) วรท ศิริรักษ์ ผู้เสนอ (นายวรท ศิริรักษ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	(ลงชื่อ) วรณวิภา ไม้สน ผู้เสนอ (นางสาววรณวิภา ไม้สน) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) ธิษะณา ชุณหะวัณ ผู้เสนอ (นางสาวธิษะณา ชุณหะวัณ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	(ลงชื่อ) ขวาล พลเมืองดี ผู้เสนอ (นายขวาล พลเมืองดี) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) ปรัชญาวรรณ ไชยสีบ ผู้เสนอ (นางสาวปรัชญาวรรณ ไชยสีบ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	(ลงชื่อ) สรพัช ศรีปราชญ์ ผู้เสนอ (นายสรพัช ศรีปราชญ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) กิตติภณ ปานพรหมมาศ ผู้เสนอ (นายกิตติภณ ปานพรหมมาศ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	(ลงชื่อ) พงศธร ศรีเพชรนรินทร์ ผู้เสนอ (นายพงศธร ศรีเพชรนรินทร์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) รอมฎอน ปันจอร์ ผู้เสนอ (นายรอมฎอน ปันจอร์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	(ลงชื่อ) ธีรพงษ์ พิพัฒน์ไชยศิริ ผู้เสนอ (นายธีรพงษ์ พิพัฒน์ไชยศิริ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ปิยรัฐ จงเทพ (นายปิยรัฐ จงเทพ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) รัฐติกันต์ รัฐิพฤตมิกุล (นายรัฐติกันต์ รัฐิพฤตมิกุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ศนิวาร บัวบาน (นางสาวศนิวาร บัวบาน) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ศิริโรจน์ ธนิกุล (นายศิริโรจน์ ธนิกุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) เจษฎา ดนตรีเสนาะ (นายเจษฎา ดนตรีเสนาะ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สกล สุนทรวานิชย์กิจ (นายสกล สุนทรวานิชย์กิจ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ชัชวาล อภิรักษ์มันคง (นายชัชวาล อภิรักษ์มันคง) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ศักดินัย นุ่มหนู (นายศักดินัย นุ่มหนู) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ สถาวรวิจิตร (นายชัยวัฒน์ สถาวรวิจิตร) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) เกียรติคุณ ต้นยาง (นายเกียรติคุณ ต้นยาง) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) นายสิทธิพล วิบูลย์ธนากุล (นายสิทธิพล วิบูลย์ธนากุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ญาณธิชา บัวเพื่อน (นางสาวญาณธิชา บัวเพื่อน) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล (นายปกรณ์วุฒิ อุดมพิพัฒน์สกุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ณ์รัฐพงศ์ เปรมพูลสวัสดิ์ (นายณ์รัฐพงศ์ เปรมพูลสวัสดิ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) พิธา ลิ้มเจริญรัตน์ (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ศิริกัญญา ต้นสกุล (นางสาวศิริกัญญา ต้นสกุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) จรยุทธ จตุรพรประสิทธิ์ (นายจรยุทธ จตุรพรประสิทธิ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ชิตวัน ชินอนูวัฒน์ (นายชิตวัน ชินอนูวัฒน์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) เพชรรัตน์ ใหม่ชมภู (นางสาวเพชรรัตน์ ใหม่ชมภู) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ทวิวงศ์ โตทวิวงศ์ (นายทวิวงศ์ โตทวิวงศ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) พุติตา ชัยอนันต์ (นางสาวพุติตา ชัยอนันต์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ประสิทธิ์ ปัทมตุงศักดิ์ (นายประสิทธิ์ ปัทมตุงศักดิ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ภัสริน รามวงศ์ (นางสาวภัสริน รามวงศ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) พนิดา มงคลสวัสดิ์ (นางสาวพนิดา มงคลสวัสดิ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ

(ลงชื่อ) เบญจา แสงจันทร์ (นางสาวเบญจา แสงจันทร์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สุธเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ (นายสุทธเชษฐ์ ประวีณวงศ์วุฒิ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) นิติพล ผิวเหมาะ (นายนิติพล ผิวเหมาะ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ชยพล สท้อนดี (นายชยพล สท้อนดี) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ภัณฑิลา น่วมเจิม (นายภัณฑิลา น่วมเจิม) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ชัยธวัช ตุลาธน (นายชัยธวัช ตุลาธน) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) วรภพ วิริยะโรจน์ (นายวรภพ วิริยะโรจน์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) รักชนก ศรีนอก (นางสาวรักชนก ศรีนอก) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ธัญธร ธนิสวัสดินา (นายธัญธร ธนิสวัสดินา) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) มานพ ศิริภูวดล (นายมานพ ศิริภูวดล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) เท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร (นายเท่าพิภพ ลิ้มจิตรกร) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) เฉลิมพงศ์ แสงดี (นายเฉลิมพงศ์ แสงดี) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) วีรนนท์ ฮวดศรี (นายวีรนนท์ ฮวดศรี) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) อนุรักษ์ บุญไชยอินสวัสดิ์ (นายอนุรักษ์ บุญไชยอินสวัสดิ์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ชัชฌพงษ์ ตั้งเมธากุล (นายชัชฌพงษ์ ตั้งเมธากุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ปรีดี เจริญศิลป์ (นายปรีดี เจริญศิลป์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) นพดล ทิพยชล (นายนพดล ทิพยชล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สิริิน สงวนสิน (นายสิริน สงวนสิน) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) อนุรักษ์ บัวประทุม (นายอนุรักษ์ บัวประทุม) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ศศินันท์ ธรรมนิฐินันท์ (นางสาวศศินันท์ ธรรมนิฐินันท์) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) พงศ์พันธ์ ยอดเมืองเจริญ (นายพงศ์พันธ์ ยอดเมืองเจริญ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) กรุณพล เทียนสุวรรณ (นายกรุณพล เทียนสุวรรณ) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ
(ลงชื่อ) ณรงค์เดช อุฬารกุล (นายณรงค์เดช อุฬารกุล) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สรวีย์ ศุภปณิตา (นายสรวีย์ ศุภปณิตา) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	ผู้เสนอ

(ลงชื่อ) อธิธิพล ชลธราศิริ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ณกร ชารีพันธ์ ผู้เสนอ
(นายอธิธิพล ชลธราศิริ)	(นายณกร ชารีพันธ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) รัศสรณ์ นิยะโมสถ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ชลธานี เชื้อน้อย ผู้เสนอ
(นางสาวรัศสรณ์ นิยะโมสถ)	(นายชลธานี เชื้อน้อย)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) ปวีตรา จิตตกิจ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) กัณตภณ ดวงอัมพร ผู้เสนอ
(นางสาวปวีตรา จิตตกิจ)	(นายกัณตภณ ดวงอัมพร)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) จุลพงศ์ อยู่เกษ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) อนุรักษ์ สุขโนธรรม ผู้เสนอ
(นายจุลพงศ์ อยู่เกษ)	(นายอนุรักษ์ สุขโนธรรม)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) ศุภณัฐ มินชัยนันท์ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ชลธิชา แจ้งเร็ว ผู้เสนอ
(นายศุภณัฐ มินชัยนันท์)	(นางสาวชลธิชา แจ้งเร็ว)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) กฤษ ศิลปชัย ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) นิตยา มีศรี ผู้เสนอ
(นายกฤษ ศิลปชัย)	(นางสาวนิตยา มีศรี)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) พิชัย แจ้งจรรยาวงศ์ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สุกกร ตันติไพบูลย์ธนะ ผู้เสนอ
(นายพิชัย แจ้งจรรยาวงศ์)	(นายสุกกร ตันติไพบูลย์ธนะ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) เรืออากาศโท ธนเดช เฟ็งสุข ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) คำพอง เทพาคำ ผู้เสนอ
(ธนเดช เฟ็งสุข)	(นายคำพอง เทพาคำ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) ภูริวรรธก์ ใจสำราญ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) วรรณิตา นพลสิทธิ์ ผู้เสนอ
(นายภูริวรรธก์ ใจสำราญ)	(นางสาววรรณิตา นพลสิทธิ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) ภัทรพงษ์ ลีลาภัทร์ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สว่างจิตต์ เลาะห์โรจนพันธ์ ผู้เสนอ
(นายภัทรพงษ์ ลีลาภัทร์)	(นางสว่างจิตต์ เลาะห์โรจนพันธ์)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) สุรพันธ์ ไวยากรณ์ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) ศุภกรณ์ กิตยาธิคุณ ผู้เสนอ
(นายสุรพันธ์ ไวยากรณ์)	(นายศุภกรณ์ กิตยาธิคุณ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล
(ลงชื่อ) ภคมน หนูนอนันต์ ผู้เสนอ	(ลงชื่อ) สมดุลย์ อุตเจริญ ผู้เสนอ
(นางสาวภคมน หนูนอนันต์)	(นายสมดุลย์ อุตเจริญ)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ว่าที่ร้อยตรี สมชาติ เตชถาวรเจริญ ผู้เสนอ
(สมชาติ เตชถาวรเจริญ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) เอกราช อุดมอำนวย ผู้เสนอ
(นายเอกราช อุดมอำนวย)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) ศุภโชติ ไชยสัจ ผู้เสนอ
(นายศุภโชติ ไชยสัจ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

(ลงชื่อ) พูนศักดิ์ จันทร์จำปี ผู้เสนอ
(นายพูนศักดิ์ จันทร์จำปี)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

สำเนาถูกต้อง

(นายสมทธิชัย จันทร์เพ็ญ)
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานระเบียบวาระ
สำนักการประชุม

นางสาวภิญญลักษณ์ พิมพ์ธัญมงคล/พิมพ์
นางสาวสุรีฉาย แสงทอง/ทาน
นายนรวิษณุ วิเศษศิริ/ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเพื่อให้รัฐธรรมนูญมีความเป็นประชาธิปไตย มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหา และมีความทันสมัยมากขึ้น เช่น เพิ่มเติมหมวด ๑๖/๑ การลบล้างผลพวง รัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และการป้องกันและการต่อต้านรัฐประหาร

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีบทบัญญัติหลายมาตราที่ไม่สอดคล้องกับหลักการ ประชาธิปไตย หลักการแบ่งแยกอำนาจให้ได้อย่างภาพ ไม่ทันสมัย ไม่สอดคล้องกับหลักการสากลที่นานาอารยประเทศให้การยอมรับ เป็นกลไกในการสืบทอดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ประชาชน ไม่ยอมรับนับถือ จนอาจก่อให้เกิดปัญหาวิกฤตทางรัฐธรรมนูญและกระทบต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ระบบรัฐสภา ตลอดจนปัญหาปากท้อง เศรษฐกิจ ชีวิตประจำวันของประชาชน จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเหล่านั้นในหลายประเด็น

ปัญหาหนึ่งที่สำคัญคือการที่ประเทศไทยมีรัฐประหารเกิดขึ้นมากกว่าสิบครั้ง เมื่อคณะทหาร ก่อรัฐประหารสำเร็จ ก็ตั้งตนเป็น “รัฐอธิปัตย์” ออกประกาศ คำสั่ง ให้ถือเป็น “กฎหมาย” ออกกฎหมาย นิรโทษกรรมตนเอง ใช้อำนาจละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน กำจัดศัตรูทางการเมืองและคนที่เห็นต่าง เมื่อต้องการคืนอำนาจให้ประชาชนกลับมาสู่การเลือกตั้ง คณะรัฐประหารก็จะออกแบรัฐธรรมนูญเพื่อสืบทอด อำนาจต่อไป จนเกิดวิกฤตการณ์เมืองรอบใหม่ คณะทหารชุดใหม่ก็เข้ามาก่อรัฐประหารวนเวียนเช่นนี้มาหลายทศวรรษ จนกล่าวกันว่าเป็น “วงจรอุบาทว์” ของการเมืองไทย ทั้งหมดนี้ทำให้พัฒนาการประชาธิปไตยในประเทศไทย ต้องสะดุดหยุดลง กองทัพเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้นจนกลายเป็นรัฐซ้อนรัฐ กระทบต่อการพัฒนา ประเทศไทยให้ทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ

เพื่อเป็นการตัด “วงจรรัฐประหาร” เหล่านี้ให้หมดไป จึงเห็นควรให้ลบล้าง “มรดกบาป” ของรัฐประหารครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และกำหนดเพิ่มบทบัญญัติใน “หมวด ๑๖/๑ การลบล้างผลพวงรัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และการป้องกันและการต่อต้าน รัฐประหาร” จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้

ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งปวง มีสิทธิและหน้าที่ในการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างประจักษ์ชัด

ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งปวง มีหน้าที่ในการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะทหารหรือคณะบุคคลใดที่ก่อการรัฐประหารยึดอำนาจการปกครองประเทศ แย่งชิงอำนาจสูงสุดของปวงชนชาวไทย หรือล้มล้างรัฐธรรมนูญโดยไม่เป็นไปตามวิถีทางที่รัฐธรรมนูญกำหนด

มาตรา ๒๖๑/๓ ห้ามมิให้ศาลรัฐธรรมนูญและศาลทั้งปวงวินิจฉัยหรือพิพากษารับรองความสำเร็จสมบูรณ์ของการรัฐประหาร หรือรับรองความสมบูรณ์ทางกฎหมายและสถานะทางกฎหมายให้แก่คณะผู้ก่อการรัฐประหาร ประกาศ คำสั่ง และการกระทำอื่นใดของคณะผู้ก่อการรัฐประหาร

มาตรา ๒๖๑/๔ ในกรณีที่มีคณะทหารหรือคณะบุคคลใดก่อการรัฐประหารเพื่อยึดอำนาจการปกครองประเทศ แย่งชิงอำนาจสูงสุดของปวงชนชาวไทย หรือล้มล้างรัฐธรรมนูญโดยไม่เป็นไปตามวิถีทางที่รัฐธรรมนูญกำหนด เมื่อไรก็ตามที่อำนาจสูงสุดกลับมาเป็นของปวงชนชาวไทยและได้มาซึ่งรัฐบาลและอำนาจการปกครองที่ชอบธรรมแล้ว ให้ดำเนินคดีต่อคณะทหารหรือคณะบุคคลที่ก่อการรัฐประหารนั้นโดยทันทีและโดยปราศจากอายุความ

มาตรา ๒๖๑/๕ บทบัญญัติในหมวดนี้มีสถานะเป็นกฎหมายจารีตประเพณีทางรัฐธรรมนูญ และหลักการพื้นฐานของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งมีผลใช้บังคับโดยตลอดแม้รัฐธรรมนูญนี้จะสิ้นผลไป”

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช ....

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ต่อรัฐสภา และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ตามข้อ ๑๑๔ ของข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๖๓ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีบทบัญญัติหลายมาตราที่ไม่สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย หลักการแบ่งแยกอำนาจให้ได้ดุลยภาพ ไม่ทันสมัย ไม่สอดคล้องกับหลักการสากลที่นานาอารยประเทศให้การยอมรับ เป็นกลไกในการสืบทอดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ประชาชนไม่ยอมรับนับถือ จนอาจก่อให้เกิดปัญหาวิกฤตทางรัฐธรรมนูญและกระทบต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ระบบรัฐสภา ตลอดจนปัญหาปากท้อง เศรษฐกิจ ชีวิตประจำวันของประชาชน จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเหล่านั้นในหลายประเด็น

ปัญหาหนึ่งที่สำคัญคือการที่ประเทศไทยมีรัฐประหารเกิดขึ้นมากกว่าสิบครั้ง เมื่อคณะทหารก่อรัฐประหารสำเร็จ ก็ตั้งตนเป็น “รัฐอธิปัตย์” ออกประกาศ คำสั่ง ให้ถือเป็น “กฎหมาย” ออกกฎหมายนิรโทษกรรมตนเอง ใช้อำนาจละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน กำจัดศัตรูทางการเมืองและคนที่เห็นต่าง เมื่อต้องการคืนอำนาจให้ประชาชนกลับมาสู่การเลือกตั้ง คณะรัฐประหารก็จะออกแบรัฐธรรมนูญเพื่อสืบทอดอำนาจต่อไป จนเกิดวิกฤตการเมืองรอบใหม่ คณะทหารชุดใหม่ก็เข้ามาก่อรัฐประหารวนเวียนเช่นนี้มาหลายทศวรรษ จนกล่าวกันว่าเป็น “วงจรอุบาทว์” ของการเมืองไทย ทั้งหมดนี้ทำให้พัฒนาการประชาธิปไตยในประเทศไทยต้องสะดุดหยุดลง กองทัพเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้นจนกลายเป็นรัฐซ้อนรัฐ กระทบต่อการพัฒนาประเทศไทยให้ทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ

เพื่อเป็นการตัด “วงจรรัฐประหาร” เหล่านี้ให้หมดไป จึงเห็นควรให้ลบล้าง “มรดกบาป” ของรัฐประหารครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และกำหนดเพิ่มบทบัญญัติใน “หมวด ๑๖/๑ การลบล้างผลพวงรัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และการป้องกันและต่อต้านรัฐประหาร” จึงจำเป็นต้องตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้

๒. สาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดชื่อเรียกของรัฐธรรมนูญว่า “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช ....” (ร่างมาตรา ๑)

(๒) กำหนดวันมีผลใช้บังคับของรัฐธรรมนูญให้นับตั้งแต่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

(๓) ให้เพิ่มหมวด ๑๖/๑ การปล้ำผลพวงรัฐประหารเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และการป้องกันและต่อต้านรัฐประหาร ตั้งแต่ มาตรา ๒๖๑/๑ ถึงมาตรา ๒๖๑/๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ร่างมาตรา ๓) โดยมีสาระสำคัญดังนี้

(๓.๑.) กำหนดให้บทบัญญัติในมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เป็นโมฆะ เสียเปล่า เสมือนว่าไม่เคยเกิดขึ้นและไม่มีผลใด ๆ ในทางรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

(๓.๒.) กำหนดสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการต่อต้านการรัฐประหารล้มล้างรัฐธรรมนูญและการแย่งชิงอำนาจสูงสุดของปวงชนชาวไทย รวมถึงสิทธิและหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างประจักษ์ชัด และหน้าที่ของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือคณะบุคคลใดที่ก่อการรัฐประหารยึดอำนาจการปกครองประเทศ แย่งชิงอำนาจสูงสุดของปวงชนชาวไทยหรือล้มล้างรัฐธรรมนูญโดยไม่เป็นไปตามวิถีทางที่รัฐธรรมนูญกำหนด

(๓.๓.) กำหนดห้ามมิให้ศาลรัฐธรรมนูญและศาลทั้งปวงวินิจฉัยหรือพิพากษารับรองความสำเร็จสมบูรณ์ของการรัฐประหาร หรือรับรองความสมบูรณ์ทางกฎหมายและสถานะทางกฎหมายให้แก่คณะผู้ก่อการรัฐประหาร ประกาศ คำสั่ง และการกระทำอื่นใดของคณะผู้ก่อการรัฐประหาร

(๓.๔.) กำหนดให้ดำเนินคดีต่อคณะกรรมการหรือคณะบุคคลที่ก่อการรัฐประหารนั้นโดยทันที และโดยปราศจากอายุความ เมื่อไรก็ตามที่อำนาจสูงสุดกลับมาเป็นของปวงชนชาวไทยและได้มาซึ่งรัฐบาลและอำนาจการปกครองที่ชอบธรรมแล้ว

(๓.๕.) กำหนดให้บทบัญญัติในหมวดนี้มีสถานะเป็นกฎหมายจารีตประเพณีทางรัฐธรรมนูญ และหลักการพื้นฐานของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งมีผลใช้บังคับโดยตลอดแม้รัฐธรรมนูญนี้จะสิ้นผลไป